

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

1/2 „ 1 „ 60 „

1/4 „ — 90 „

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

1/2 „ 3 „

— 0 —

Numeri singuratici se vënd
a Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

— 0 —

ADRESA:

„RĂVAȘUL“
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foii: Dr. E. DĂIANU

Apropiindu-se sfârșitul anului atragem atențiunea cetitorilor noștri să-și plătească restanțele și să renouască de timpuriu abonamentul pe 1907.

În situația tot mai grea a vieții publice »Răvașul« va continua să lupte cu cuvântul puternic al credinței, ce-l hrănește, pe temelul solid al culturii, călăuzit de principiile vecinice și nerăsturnabile ale religiei creștine.

Plănuim pentru anul nou mai multe îmbunătățiri și reforme, a căror taină ni-o păstrăm. Un singur lucru descoperim: prețul de abonament se va ridica.

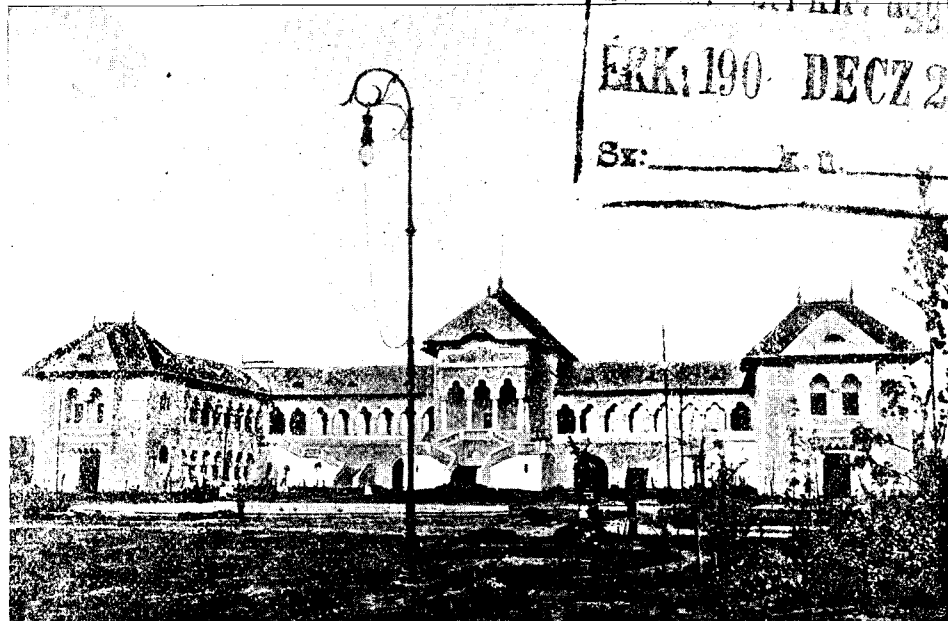
Abonații regulați, cari vor fi în rând cu abonamentul înainte, vor fi privilegiați la statorirea noului preț de abonament.

Salarele învățătoarești.

Chestia salarelor învățătoarești, ori cât e prin firea ei materială și îndreptățită, împrejurările o prefac într-o chestie politică. De abia am făcut cunoscută părerea luminoasă și românească a Episcopului de Lugoj, Dr. Vas. Hossu, și acum eată vine reversul chestiunii. În ședința din 13 Dec. n. a dietei s'a declarat și d-l Ministru al cultelor, contele Apponyi, în chestiune, și a pus în vedere ridicarea salarelor învățătoarești și pentru învățătorii confesionali, până la 1000 cor. — 2400 cor., firește cu ajutoare dela stat. Inșă »ajutoarele« acestea nu-s reale ajutoare, aduse pe altarul culturii generale, curat de dragul acestei culturi, ci sunt ca toate celelalte, titli de a cere în schimbul banilor concesiuni de ordin moral și de drept.

Ilustrul conte a zis în privința aceasta următoarele:

»Cu aceasta regulare de plată, On. Casă, cum am spus, trebuie să avem în vedere condițiunii de ordin național. (S'auzim!) Condițiunile cuprinse în legea despre întregirea salarelor, dela 1893, nu s'au dovedit îndestulitoare. Drept aceea, în proiectul de lege ce voui prezenta, cred, în

Vederi dela Expoziție: Pavilionul regal.

cursul lunei lui Ianuar, sau cel mult Februar, — voui să pun condițiunea, că învățătorul, care funcționează într-o școală cu limba de propunere nemaghiară, numai atunci se poate împărtași de întregirea salariului dela stat, dacă acea școală, în privința propunerii obligate a limbei maghiare, primește planul de învățământ statorit de ministrul cultelor și instrucțiunii publice și cărțile aprobate de el spre acest scop, și dacă în acea școală, începând din cl. a IV. se va propune în limba maghiară: matematica, geografia, istoria și cunoștința despre drepturile și datorințele cetățenești. (Aprobări vii și aplause în toate părțile casei.)

Eată de ce condiții leagă d-l Ministru ridicarea plăților! Ba ne spune și scopul acestor dispoziții, adevă că însemnează aceste înnoiri:

»Învățarea aceasta gradată a limbei statului și cărțile acelea — zice d-l Ministru — cu al căror ajutor se va face aceasta, înseamnă nu numai o înaintare întru însușirea limbei (maghiare), ci înseamnă totodată și propagarea spiritului patriotic, propagarea conștiinței de apartinere la maghiarime« — (»a magyarsághoz való tartozás tudatának terjesztését«).

Daruri de Crăciun copiilor săraci.

Duminecă d. a. întră în cancelaria parochială un credincios bine cunoscut...

— Bine ai venit Todore al nost. Da ce mai faci...?

— Bine, mulțam lui D-zeu. Acuma lucru în atelierul lui O... M'am făcut învățăcel.

— Cum învățăcel, așa târziu? Doar tu ești de vr'o 24—25 de ani...?!

— Și mai bine. Doar sunt însurat de câțiva ani. Am doi copii...

— Apoi cum poți trăi așa?

— Că lucru mă rog; deși-s inaș, lucru ca un sodal și capăt 90 cr. pe zi. Peste un an și ceva voui fi sodal.

— Bine frate, dar cum de nu te-ai băgat mai curând la meșteșug?

— D'apoi dacă n'am avut părinți, care să ne fi dat la învățătură, ne-am apucat noi, și mai târziu. Ajută D-zeu omului sărac și mai târziu...

— Bine, dragă bine, D-zeu îți va ajuta, că te știu bun și harnic creștin. Tu lucră și te rogi cum cere legea noastră... roagă-te și lucră.

Dar ce năcăz te-a adus pe la noi?

— Mă rog frumos la Domnu am adus ceva pentru copii cei săraci, de Crăciun... Din ce am putut cruța peste an câte un crițar doi, am adunat ceva...

Și scoate creștinul un săculete de hârtie plin cu crițari și pițule mici... și-l golește pe masă... Erau prăvoși banii, ca și cei ținuți în ulcica de cruțare... Și în-

Firește, că aceste nouă concepțiuni ale patriotismului au provocat vii aprobări în dietă, nu credem însă, că tot așa se va întâmpla și afară de dietă.

Astfel deci conflictul între concepțiunea bisericeii despre salarizare, și între concepțiunea guvernului este evident, și învățătorii noștri trebuie să înțeleagă, că chestiunea asta e cu mult mai mare și mai grea decât cum s'ar părea, fiindcă îmbracă un caracter principiar, mai pe sus de interesele materiale, și un caracter public general, mai pe sus de lipsele unei clase. Cum se va desvolta chestiunea vom vedea. Ni-se pare însă, că sinodul protopopesc din Cluj a marcat bine punctul de vedere corect în cunoscuta sa hotărîre, care sună astfel:

— Sinodul salută cu simpatie ori care mișcare a învățătorilor noștri pentru ridicarea salarelor încât aceea ar ținea cont de păstrarea caracterului național și creștinesc al școlilor noastre. Sinodul înse își exprimă convingerea că o soluțiune conformă să poate ajunge numai prin o lucrare a corpului învățătoresc concentrată în oarele libere pentru ridicarea culturii și stării eco-

cepem a-i număra; El cu mâinile lui cele aspre, arse de foc și de frig... eu cu slabe mâinile mele dedate a lunea pe hârtie... Facem turnulețe de cruceri, tot câte zece... Alegem pițulele de câte 10 și 20 fil... Acoperite cu praful de cărămidă al vasului [de lut, în care au fost, adunate, multe par a crițari de aramă. Le ștergem înse cu degetele noastre și lucrăm împreună la numărât. E o conștiință plăcută a lucra împreună cu un om de omenie și cinstit, ori cât de aspre i-ar fi mâinile — altfel curate. Numai de mâinile domnești, necurate... să ferească D-zeu!

Numărăm, numărăm, zimbînd de bucurie, ca și acei copii săraci, la cari s'a gândit Todorul nostru totdeauna când a aruncat în pixă, poate cu ochii la copii lui, pe care îi ține cu câștigul palmelor sale, cu 90 cr. la zi... Am numărât 12 cor. și 20 fil. Frumoasă sumă. Fiecare crucer, ori cât de prăvos strălucеște, luminează — de simțul dragostei și a milei, care i-a strâns prin cruțare. Nu din bacșisuri, nu din câștiguri ușoare, nu din târguiești cu hasnă, ci prin cruțare. Un mod de economie nepractizat la noi; un metod de comptabilitate neștiut în purtarea cărților noastre economice.

Da, strălucеște fie care crițar, și peste praful roșietic de lut ars ce-l acoperă... strălucеște ca cinstea, ca credința, ca virtutea, strălucеște ca și luminele de pe pomul de Crăciun, ca ochii copiilor ce privesc pomul încercat cu daruri, strălucеște ca și steaua cea minunată de asupra leagănului din Viflaim!

FOIȚA RĂVAȘULUI

Cătră copaci.

— De Giosnē Carducci, premiatur Nobel. —

*Umbrești culmi repezi, largi singurătăți,
Dar nu-mi ești drag, întunecat stejar:
Cu ramuri verzi tu'mpodobeai barbari
Pustietori de tronuri și cetăți.*

*Tu, laur sterp, și mai prejos îmi pari:
Tu minți, oricât de falnic verde-arăți
Pe câmpul veșted, sau, când, alte dăți,
Luceai pe frunți pleșuve de Kesari.*

*Mi-ești dragă, viță, tu ce crești bogată
Din lut pietros, ca să'mi îmbii păharul
Uitării înțelepte 'n vremuri grele.*

*Mai scump mi-e bradul: el va 'nchide-odată
În patru scânduri, neted, tot amarul
Și zbuciumul, și visurile mele.*

(»Sămănătorul«)

Trad. de St. O. Iosif.

nomice a poporului, dela care apoi în schimb se poate solicita un ajutor potrivit pentru subzistența învățătorilor; pentru aceste considerații sinodul invită corpul învățătoresc de a se pune dimpreună cu preoțimea noastră conștientă în fruntea unei mișcări pentru cultura și economia poporului, organizând sub conducerea lor mai ales cursuri pentru analfabeți, pe lângă taxe moderate, și în legătură cu băncile noastre, reuniuni de credit, consum, și pentru valorisarea produselor țărănești și alte tovarășii agricole potrivite relațiilor locale».

De aceea învățătorii noștri fie convinși, că toți — dela vladică până la opincă — vrem îmbunătățirea sorții lor, însă nici ei nu vor voi, ca aceasta să se facă chiar și cu prețul slăbirei noastre peste tot.

Crestături.

— **«Floarea Darurilor».** Sub acest titlu pornește d-l N. Iorga o nouă revistă literară la București cu 1 Ianuar. Va reedita în ea mai ales din literatura mai veche românească, pagini uitate, dar vrednice a se înnoi, scrise de aceia, cari »scriu pentru neam, scriu în acea stare sufletească în care un preot cucernic face jertfa fără sânge înaintea Dumnezeuului său«. Pe lângă aceste vechi comori românești va adauge părți prețioase din literaturile neamurilor alese, vechi și nouă, apoi descrieri de călătorii, — din trecut și prezent — spre a cunoaște bine ținuturile românești, și părți alese din literatura poporului nostru, »pentru a ținea vie nevinovăția, frăgezimea poeziei și literaturii culte«.

O revistă specială va fi aceasta, — zice d-l Iorga, în »Lămurirea« ce o dă — un fel de *antologie* și de îndreptari pentru întreg poporul nostru, ale cărui interese singure, mari și permanente, să fie ținute în samă, o revistă, care, având a face cu oameni depărtați în timp și în spațiu, nu și-ar pierde nici o fărâamă de vreme cu neînțelegerile sau cu alintările gospodăriei, o revistă care să voiască numai a folosi »de obște« — cum se zicea odată — printr'un fel de mare colaborare a *tuturor oamenilor* de talent ce au lucrat pentru neam și a oamenilor de un și mai mare talent, une-ori, cari au îmbogățit sufletește omenirea, o revistă, care să nu caute a înriuri literatura zilei, slobodă a se mișca precum înțelege, care să nu vrea nici s'o măgulească, nici s'o îngrozească, nici s'o înșele, nici s'o cumpere, nici s'o supue unui om, nici s'o subordoneze unui club, ci să se amestece, cel mult, pentru a destăinui din publicații întâmplătoare sau obscure câte un talent nou, — o astfel de revistă *liniștită, împăcată*, zămbind ori cui, alinând pe ori cine, vreau să dau. — tocmai în clipa când atâția ar crede că în sufletul meu de nedreptățit a înflorit buruiana răzbunării și urii de oameni.

E un dar pe care-l fac celor de o limbă, de un suflet cu mine și, pentru a-i da un nume de botez, împrumut dela o veche și bună carte creștină, cu povești luminoase și învățătoare pentru ori care, aceste cuvinte pe care înaintașii noștri le rostiau cu recunoștință: »Floarea darurilor«.

Aș vrea s'o scot în broșură de măcar patru coli de două ori pe lună. Neavând însă comori din lumea unde »carii le strică și rugina le roade«, las cetitorilor hotărîrea. Iubirea lor pe tru fiecare număr va asigura pe cel viitor. Dacă nu voiu afla acea iubire, nu voiu merge mai departe.

Păcatul, însă, și în această privință n'ar fi al meu.

N. Iorga.

— Ideea este originală și frumoasă, și noi o salutăm cu bucuria și cu dorul izbândeii. Astfel d-l Iorga s'ar apropia și pe terenul literar mai mult de chemarea sa principală și înaltă de istoriograf, ear noi toți, aceia, cari vrem să cetim, ca să învățăm, și să ne desăvârșim tot mai mult sufletul întru slujba neamului, am avea bun prilej și modru de a profita, pe ușor, de vastele cunoștințe și de puternica judecată a D-lui Iorga. Susținându-și apoi și »Neamul Românesc«, pentru frământările prezentului, alături de »Floarea Darurilor« senine, purificate ale trecutului, d-l Iorga cu munca și răbdarea muncii ce o are, și cu liniștea superioară ce o vădește acum în »Lămurire« ar putea să facă foarte mult pentru formarea conștiențelor și caracterelor românești, de cari atâta lipsă simțită avem. Dorim din inimă ca aceste două reviste — ca revista celor două lumi românești, a prezentului și trecutului — să isbutească după gândul celui ce le-a alcătuit în sufletul său larg și departe văzător.

— **Autonomia catolică** se va face. Conte Apponyi a pus în vedere pe primăvară convocarea de nou a congresului. Românii uniți cu Roma trebuie deci să-și strângă bine rîndurile spre a-și asigura acum autonomia lor proprie și independentă. Curios, că un deputat »național« — care a vorbit imediat după Apponyi în dietă, tîmăindu-l ca pe cel mai mare orator al lumii,

pe care ar fi un deliciu să-l ascultă, a cerut în vorbirea sa multe de toate, de pildă: un șef de secție, român gr.-or. în ministerul cultelor, a cerut pentru Jidovi autonomie sinagogică, a cerut pentru Arad, locul »durerii sfințite« o universitate, dar pentru autonomia bisericii române unite, n'a reclamat nimic. Cu atât e mai de lipsă deci ca noi cei interesați, dar »ne-naționali«, să ne reclamăm și apărăm drepturile.

— **Ferrero**, marele istoriograf italian, al cărui op despre mărirea și decăderea Romei păgâne stăpânește lumea cetitorilor și gânditorilor a ținut chiar în timpul din urmă prelegeri, la Sorbona, în Paris, despre epoca lui Caesar, — acum când micii Cesari republicani, socialiști, luptă cu atâta patimă spre a umili Roma creștină, care a înălțat Franția. Italianul învățat le-a spus'o, poate și fără intențiune. El a zis între altele:

»Cezar a fost simbolul, personificarea curentelor revoluționare. Lipsa de religie, lipsa sentimentului familiar, lipsa respectului față de tradițiuni, acestea erau caracteristicile timpului sub Cezar«.

»Banul era marele meșter. Aristocrația străbună o ruină; luxul îi îmbătase mințile, îi slăbise trupul și sufletul. Cetățenii se feriau de miliție; fiecare voia să fie senator, factor în republică. Cinstiau zeii grecilor, zeii plăcerilor pământești. Financierii, bancherii, stăpânii, politicienilor li-se dădea credit enorm...«

Ca 'n Franța, și ca la alți urmași ai Romei!

— **«Școala**, scrisul, mai ales presa, să lucreze pentru trezirea unui spirit răsboinic în ordinea economică, pentru trezirea conștienței foloaselor ce aduce *cruțarea* banului câștigat. — Și aici, și dincolo, e datoria lor«. (»Neamul Românesc«. **Iorga.**)

O împărăție nebiruită.

Era în primăvara anului 1821 în noaptea dinspre 5 Maiu. Pe ostrovul sf. Elena s'a pornit de odată un vifor sălbatic, care a smuls din rădăcini și singurii arbori, ce mai înverzeau în fața unui castel părăsit. În care un suflet mare, care pe atâtea câmpii de bătălie înfruntase moartea, acum între cei patru păreți ai odăii se dă gata, învins, în brațele ei. Marele Napoleon trăgea de moarte.

Pe afară natura gema cu el dimpreună. Se părea, că nici ea nu ar fi dat bucuros pe acela, care a știut să stăpânească atâtea neamuri și împărății.

Moartea însă e mai tare, decât cel mai curajos bărbat.

Napoleon a murit. Istoria îl mai pomeneste, dar urmași asemenea lui nu mai are. Pare că el ar fi fost fala gîntei latine: care i-a dat mândria, ca Europa întreagă să o stăpânească un fiu din vița ei. Să privim însă într'altă parte și vom afla, că mândria aceasta e veche și nesfârșită; este un stăpânitor, de care ascultă nu Europa, ci lumea întreagă, e Părintele creștinătății, Capul bisericii lui Christos, pe tronul cărui e acea stea a gîntei latine, de care pomeneste Alexandri: Ea poartă 'n frunte o stea divină lucind prin timpii seculari.

Ori cât de mare ar fi chemarea unui bărbat de stat, cu puterea armei nu poate să stăpânească decât un pământ mărginit de hotare înguste; pământul întreg nu-l poți stăpâni, decât cu puterea dela D-zeu, care e singurul stăpân, stăpân al cerului și al pământului.

Frânt de zbucium și de lupta vieții sufletești ședea la masă bătrânul Napoleon într'o sară din iarna anului 1820 și aceasta mărturisire o făcea unui general al său:

»Alexandru, Cesar, Carol cel Mare și eu am întemeiat mari împărății, dar noi toți ne-am răzimat pe puterea brațului. Singur Isus Christos și-a întemeiat împărăția prin dragoste. Dar ce deosebire mare între împărăția mea și a lui Christos. Eu mor în mizerie; împărăția lui Christos însă trăiește și se lățește din ce în ce, peste întreg pământul«.

De capul văzut al acestei împărății, pe care Napoleon l'a fost dus în prinsoare în două rânduri, nu grăiește umilitul împărat; îi era prea greu să mărturisească tăria unui moșneag neînfrânt și slăbiciunea sa proprie, și tocmai în tăria și nemurirea căpeteniei bisericii zace trănicia împărăției lui Christos. Aceasta împărăție trăiește, căci trăiește și stăpânitorul ei; imperiile marilor biruitori au apus, căci nu și-au lăsat următorii, cari să stăpânească cu aceeași putere ca și dânșii.

Puterea și energia capului bisericii nu scade, e tot aceeași; numai ea nu se schimbă, căci e putere d-zească, neatârnată de lume și de împrejurări lumești.

Din aceasta neatârnată împărăție a lui Christos și a capului ei se esplică mai la înțeles trănicia și vecinicia ei, căci de ar fi atârnat împărăția bisericii de puterea unei țări, să zicem de a imperiului roman sau a stăpânilor barbare, s'ar fi stins dimpreună cu acelea, ca o urmare

firească a lucrului. Biserica lui Christos numai așa poate fi vecinică, dacă nici într'un punct nu atârna dela stăpânirile lumești, ci este mai pe sus de ele.

Aceste adevăruri și fapte trebuie să le avem înaintea ochilor, când cetim știrile despre starea din ce în ce mai îngrijitoare a bisericii din Franția. Țara aceasta era odată cea mai credincioasă legii creștinești. Se pare însă, că cei dela cărma ei de azi și alți mulți necredincioși nu știu, că biserica a fost singura împărăție, care a străbătut biruitoare peste 20 de veacuri și nici odată nu a fost deplin învinsă, deși a fost prigonitoră și umilită în unele restimpuri.

Franția e pământul lucrurilor nouă, e ca o scenă pe teatrul lumii, unde se întâmplă adese priveriști ce atrag privirea țărilor și stănesc în ele dorința de a le vedea întâmplându-se și acasă în mijlocul lor. Așa s'au pornit toate mișcările mari din Franția și au cutierat Europa întreagă. Azi încearcă socialismul o luptă cu biserica. Statul cel fără credință și adunarea creștinilor la sf. slujbă o socotește drept o întruinire socială și ca atare cere să se întâmple sub supravegherea autorităților civile.

Europa întreagă așteaptă să vadă sfârșitul. Guvernele țărilor, cu o recea oare care, privesc la lupta preoților fără ori ce ajutor și în taină cine știe, nu pregătesc oare planuri de a umili biserica și pe pământul lor. Dacă un Napoleon și un Bismarck s'au plecat înaintea bisericii, se crede pe sine mai puternic îngâmfatul Briand?

Avem credință tare, că mai iute va părăsi ministrul Clemenceau deregătoria sa, decât biserica creștină pământul Franției. Biserica a existat înainte de a se alcătui statul francez și înainte de a vota camera franceză legea despre întruiniri, a dat poruncă creștinilor, ca Dumineca și în zile de sărbători să asculte sf. liturgie în casa lui D-zeu și în împlinirea acestei datorințe nu pot fi împiedecați și controlați de nimenea, numai din partea acelei autorități, care i-a impus porunca aceasta.

Așteptăm cu nerăbdare să vedem, care va fi sfârșitul conflictului, deși înainte ni-l spune trecutul glorios al bisericii.

Inercările ce vor veni asupra clerului francez pot să fie mari și grele, dar de-și vor cunoaște toți chemarea și datorința, biserica va eși biruitoare, pentru că nici: *Porțile iadului nu o vor învinge.*

DE PESTE SĂPTĂMÎNA

Pentru repararea bisericii:

Pe lângă »coroana bisericii« îndatorită au binevoit a mai da pentru acoperirea speselor reparării bisericii lui Bob din Cluj următorii:

Alexă Bercean	1	cor.
Iustin Cl. Iuga	1	»
Demetriu Lucaciu	1	»
Alexandru Opreș, ofic. la fabr. de tutun	2	»
Vas. Tonea, ca mulțămită deosebită lui D-zeu, că l'a scăpat de un mare rău,	2	»
D-na Maria Titien),	2	»
D. Remus Furdui, cassarul comitetului arangeator al petrecerii din 22 Nov. a tinerimei universitare din Cluj, a dat comitetului parochial suma de	162	cor.

Tuturor, și în deosebi comitetului arangeator al petrecerii tinerimei, li-se exprimă mulțămită publică.

Daruri de Crăciun copiilor săraci.

Și în estan se vor face copiilor dela școala noastră din Cluj daruri după bună voința generoaselor inimi, cari își vor aduce aminte de acești sermani copii. Colecta a început-o ca de bun augur, un lucrător, care câștigă 90 cr. pe zi pentru susținerea familiei sale. Au dăruit până acum:

1. Todor Babă, lucr. învățăcel	12	cor.	20	fil.
2. D-na Maria Titieni, Cluj,	1	»		
3. Gavrița Stan, Cluj,	1	»		

Suma 14 cor. 20 fil.

— **D-l Silviu Brândieș**, fiul preotului din Giuguzel, (I. Aiud) se va promova Sămbătă, 22 Dec. întru doctor de medicină. Gratulăm.

— **† Dr. Eugen Porea**, medic în Bazna, a încetat din viață după scurte, dar grele suferințe. Îl jlește tinera sa soție Domnica n. Chirtop.

— **In prețua de S. Nicolae** a încetat din viață, în mod tragic, vice-colonelul Nicolae Biju, dela reg. 34 din Cașovia.

— **Harnică** pornire arată desp. Bistrița al »Asociațiunei«. Ține prin sate, Dumineca, prelegeri economice și înființează agenturi. Fiecărei agenturi constituite i-se dă o bibliotecă populară. Conferențele le tin mai ales învățători.

— **Apel.** Răscumpărarea felicitărilor de anul nou în folosul »Asociațiunii pentru literatura

română și cultura poporului român» întâmpinând în trecut simpatiile publicului românesc, în preajma noului an, adresăm către toți iubitorii culturii poporului român din această țară un călduros apel, rugându-i ca și de astădată să-și răscumpere cât mai mulți felicitările de anul nou în folosul »Muzeului istoric și etnografic«. Fiind terminat și inaugurat splendidul palat al Muzeului istoric și etnografic, ridicat de »Asociațiune« și având acum a-l inzebra în mod demn și corăspunzător destinațiunii sale — sperăm că apelul nostru va fi primit în toate cercurile cu bunăvoință și însuflețire îndoită. Sprijinul publicului va face posibil »Asociațiunii« să realizeze o dorință obștească: inzebrarea Muzeului istoric și etnografic. Numele celor ce și-au răscumpărat felicitările se va publica în ziare și în foaia populară a Asociațiunii. Sibiu, 19 Decembrie, 1906. Comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

— **Din Bucium**, satul scriitorului nostru Agărbiceanu, primim din mâni delicate o scrisoare aspră, dar nemeșită, la adresa d-lui Tomescu, al cărui articol, din »Ramuri« buna revistă din Craiova, l'am reprodus în nr. 47—48, sub titlul »Literatură de preoți«. D-na Dr. Banfi s'a supărat pentru un pasaj din acel articol, în care se dau note puțin favorabile despre Buciumani. Greșala bunei apărătoare a consătenilor sei e că ascrie d-lui Tomescu intențiuni, ce nu le are. D-lui vorbește în treacăt de Buciumani, vorbind de d. Agărbiceanu. Și ce spune nu spune după natură, ca impresii dela fața locului, ci ca aprecieri din scrierile dlui Agărbiceanu. Deci chestia se putea arangea mai simplu și mai aproape. Cu toate acestea vrem anume să dăm loc câtorva pagini din întâmpinarea trimisă de d-na Elena Dr. Banfi, din Bucium:

»D-le Tomescu! »Generațiunea aceea istovită truștește« care în loc de a fi stărnit simțul de compătimire, și-a cauzat disprețul, sunt mineri cari își petrec viața în creierul pământului, unde lipsa aerului, ploaia, pravul și alte neajunsuri le istovesc puterile, și unde contactul necontentit cu primejdiiile l'au învățat a cunoaște pe D-zeu și nețărnicia lui putere, mai mult ca pe ori și care muncitor de pe fața pământului, și mă mir cum de nu să întâmplă mai adeseori nenorociri, dacă n'ar fi ca mâna celui preainalt să protegă și »generațiunea aceasta istovită truștește«. Trupul slăbit sigur e mai puțin rezistent boalelor obicinuite. Desastrul cel mare ce-l lasă în urmă această ocupațiune este sdrușinarea timpurie a sănătății, băeșii mor în floarea vieții, în morburile plămâni și de inimă, lăsând în urma lor familii, unde copii de 12—15 ani trebuie să continue meseria tatălui, ca să susțină familia și nu mor de toate boalele — cum D-ta afirmi. D-ta trebuia să știi că Buciumul are 5000 de suflete (cea ce trebuia să amintești făcând studii etnografice*) între cari sunt multe familii de frunte în legături de înrudire cu cele mai de jos straturi, prin urmare D-ta prin acea scrisoare ai ofensat (?? »Răvașul«) adânc și pe aceste familii.

O vie dovadă despre dragostea și alipirea poporului de biserică și școala este averea de 60,000 de coroane a bisericii din B. Șeasa făcută din munca și dărnicia poporului, tot din dărnicia lui se susțin și cealaltă preoți și învățători din Bucium, evident că nu-i popor fără inimă și credință. Se poate că consumarea alcoolului e în măsură mai mare ca în alte locuri, aceasta stă în legătură cu modul de câștig al oamenilor. În părțile muntoase unde oamenii să ocupă cu lemnașul sau cu mâinile sau la fabrică, acolo totdeauna e mai mare consumațiunea de alcool.

În sfârșit dacă suntem oameni »scâlcați și gușați« cea ce este egal cu idiotii, precum zice D-l Tomescu că se poate vedea din fragmentele publicate dincolo... (astfel de teme se țin de terenul patologic și nu de literatura frumoasă) — o progenitură de soiul acesta nu are lipsă de apostoli ca Agărbicean și de îngrijitori ca să nu-și causeze daune fizice. Bucium, 15 Dec. 1906. **Elena Dr. Banfi.**

— **Din Pădurea celor 7 jurați** din Sibiu s'a vândut lemnul pe prețul de 18 milioane coroane. 350.000 coroane se dau spre scopuri culturale, din care sumă 20 procente se dau școalelor române, 20% celor ungurești, 60% celor săsești. — Se zice, că pădurile acestea, din valea Lotrului, au fost ale României și s'au câștigat cu proces, în carr avea mare rol o diplomă mult contestată.

— **Cum grijesc țeranii de banii lor.** D. Dumitrescu-Bumbești dir. Șezătoarei Săteanului scrie: În 1901 eram în comuna Comana din Vlașca unde să adunase săteni de către D-nu Vârtejanu, învățător ca să le vorbim pentru înființarea unei bănci, să arătăm foloasele ce vor culege dintr'o bancă, și le spuneam între altele că având bancă în sat, banii nu se vor mai ținea

*) D. Tomescu n'a făcut studii etnografice. »Răvașul«.

prin firida beciurilor și nici nu se vor mai uita îngropați pe aiurea. Ne-a răspuns un bătrân cu vorba blajină. Dânsul a spus că ascunsese bani cu care vânduse doi boi, într'un colț sub cuiabariul unei cloște. După ce a scos cloșca pui nevasta sa a aruncat cuiabarul sub care dânsul pusese batista cu bani și a fost luat de o barză pentru a face cu el în împrejurime un sălaș pentru viitoarea sa familie. Venind iarna cuiabarul s'a distrus, găsindu-se și batista cu bani.

— **E și cel mai leftin** (numai 20 de bani!), dar și cel mai practic pentru popor excelentul *Călimdar dela Cluj*, care apare în Biblioteca secției clujene a Asociației culturale ardelene. Ediția pentru 1907 este alcătuită cu spirit înțelegător, cu dragoste de popor și cu bunul simț care face așa de rodnică activitatea frunțașilor Asociației din Cluj. Materialul e foarte bine ales și popular scris; o idee norocoasă este articolul informator despre Expoziție și vederile din ea. Sunt fericiți alege și poeziile (din operele lui Coșbuc și Goga); d. L. Pușcariu dă poporului sfaturi de folos despre asigurări. (Sămănătorul.)

— **În Timișoara** s'a constituit o societate pe acții, cu capital de un milion, cu scop să cumpere moșii și să-le parceleze.

Eată lucru ce ar trebui să se facă și la noi.

— **† E. Petrescu**, sufletul comitetului de redacție al foii »Apărarea Națională« din Craiova, preot inimos și bine simțitor, a încetat din viață pe neașteptate. Trimitem confracților condolențele noastre pentru aceasta mare pierdere.

— **O promoție** »sub auspiciis regis« se va face la universitatea din Cluj. Comisar reg. va fi ministrul contele Apponyi; promovat va fi Kuncz Ödön, fiul d-lui dir. suprem Kuncz Elek din Cluj.

— **Medicii din Budapesta**, într'o adunare a lor, au votat mulțămîntă deputatului Dr. Al. Vajda, pentru că i-a apărut în dietă față cu Kossuth.

— **Școala economică** (de menaj), susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«, deschide cu începerea dela 15 Ianuarie n. 1907 un curs special pentru bucătărie fină. Cursul durează trei luni. Elevele, cari vor locui în internatul școlii, primesc întreținerea întreagă pe lângă o taxă lunară de 80 cor. Elevele esterne plătesc taxă lunară de 40 cor., primind ameză și ojină. A se adresa la d-șoara Veturia Papp, Sibiu, str. Bauer 1.

— **Vânzarea de carne.** De multe ori să întâmplă că țeranii noștri vând cu chila carnea și slămina dela porcii pe care ei i-au îngrășat. Să găsim însă slujbași prea zeloși, cari pedepsesc pe vânzători, sub cuvânt că au vândut fără licență (ipar-igazolvány). Pedepsirea aceasta însă nu e cu cale și ca să știe țeranii noștri cum să se aperse în cazuri de acestea, publicăm în întregime hotărârea ministrului de comerț și industrie de sub Nr. 1934/1886 care sună astfel:

„Tăierea ocazională (câte-odată), a porcilor îngrășați acasă, respective vinderea cărnii și a slăminei acelora, nu să poate socoti ca purtare de meserie, și prin urmare ori-cine poate vinde carnea și slămina câștigată din porcii proprii, ori-unde, și fără a avea trebuință de licență.“ (Tovărășia)

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Predicile lui Petru Maior** pe Duminică și sărbători. Ediție cu lit. latine sub îngrijirea protopopului Dr. E. Dăianu. 2 volume de 670 pagini. Broșurate: 6 cor. + 50 fil. porto. *Legate foarte frumos*, în pânză, cu piele la călcăiu, și inscripție aurită: 7 cor. + 50 fil. porto.

— **Călimdarul dela Cluj, pe 1907.** Cu 13 ilustrațiuni! Numai 20 fil. + 3 fil. porto. Se poate căpăta și la tipogr. »Carmen«.

— **Scrisori și inscripții ardelene și Maramureșene de N. Iorga.** Bogat volum de notițe istorice. Prețul 3 cor. 50 fil. Adm. »Răvașul« Cluj, Jókai u. 6.

— A apărut No. 1 din interesanta revistă lunară »Lectura«, cu următorul cuprins variat: V. Alexandri, Pohod Na Sybir. M. Cervantes, Aventurile extraordinare ale lui Don Chisot Oct. Goga, Noi și Rugăciune (poezii); C. Fiammarion, Descrierea planetelor; I. Greangă, Ivan Turbinca; M. Lermontov, Un erou al timpului nostru (roman); Al. Odobescu, Pseudochinegeticos. Un număr 60 bani. Abonamentul 7 lei pe an; 4 pe 6 luni. Redacția și administrația București, str. Vânătorului 14.

— **Din Psihologia poporului român**, de D. Drăghicescu, profesor suplinitor la universitatea din București. — Librăria Leon Alcalay, Buc. 1906. Prețul 6 lei. —

Tema e ispititoare. Autorul cercetează cu multă răbdare toate influențele ce au putut înriuri sufletul de rassă al neamului nostru; dar nu cu tot atâta succes. E și foarte greu să rezolvi o astfel de problemă, ce-ți scapă din mână tocmai când ți-se pare a o prinde.

Asta ne este impresia după cea dintăiu frunzărire a cărții, care pe 568 pag. dovedește un studiu îndelungat și amenunțit, istoric, filologic al autorului. Reținem acest tablou istoric:

„Apa neo-latină, ușoară ca unt de lemnul sau ca spirtul se ridică în vapori ușori spre munții Balcani sau Carpați. Aci se păstră sub forma curată de omăt, care, cu vremea, în deosebi elementul din Carpați, avu a se răspâdi în șuvoae pacinice, împrăștiate pe câmpia rodnică și întinsă de pe malul stâng al Dunării“ (pag. 135.)

— **Albina**, revistă populară, apare în fiecare Duminică. Abon. 8 lei pe an. București, str. Mântuleasa nr. 9. Nr. 10 din an. X. are articoli de Coșbuc (Patima proceselor). Sadoveanu (Cetatea Neamțului). Găleşescu, E. Gârleanu (în ajunul Crăciunului) etc. Multe ilustrațiuni.

— **Amicul Tinerimei**, rev. pentru tinerimea școlară sub direcția dlui I. Moisil. București, Șoseaua Kiseleff 3. Abon. 4 lei pe an. Nr. 9 și 10 apare bogat în articoli și ilustrațiuni, în frunte cu un articol și portret: Florian Porcius, vestitul nostru botanist.

— **Revista Noastră**, sub redacția Dnei Constanța Hodoș, an. II. Abon. 8 lei pe an. București str. Teilor 78. Nr. 14 apare cu cuprins variat, de Const. Hodoș, Elena Farago, I. M. Soricu, Octavia Corodeanu, Virg. Grivase.

— **Redacțiunea revistei „Păstorul Sufletesc“**, Șimleul-Silvaniei ne trimite un apel mai lung, adresat altfel tuturor preoților, din care estragem următoarele:

»Ne-am luat voia a vă adresa acest apel cu rugarea, ca se vă înșiruiți și P. On. D. abonenții periodicului de predică »Păstorul Sufletesc«, care și în viitor va apărea în fie-care lună odată, în Șimleul-Silvaniei și va avea ca conținut — ca și până acuma — în partea I. predică pentru Duminică și sărbători, în partea a II. scrieri din viața pastorală și despre diferite chestii bisericesti, iar în partea a III. o cronică a evenimentelor mai însemnate bisericesti.

Prețul de abonament și pe viitor pentru Austro-Ungaria va fi pe un an 10 Cor., pe 1/2 an 5 Cor., pentru România pe un an 16 lei. pe 1/2 an 8 lei. Abonamentele, precum și ori-ce scrisori sunt a se trimite la adresa: »Păstorul Sufletesc« — Szilágyosmlyó.

Pentru ca se fim orientați de timpuriu ce privește numărul prenumăranților, — prenumărațiunile rugăm se ni-se trimită până în 25 Dec. a. c. st. n.

— **Buletinul oficial al Expoziției gen. române nr. 12** cuprinde inaugurarea pavilionului Dobrogea (discursuri în cari Turcii dobrogeni se arată foarte fericiți) și între alte peste 100 de spicuri din trecutul tipografiilor românești de G. Ionescu, culegător de litere. În lista acestor cărți vedem unele rarități, ca: Catolicismul omului creștin, tip. 1834. Premiata cu 100 galbeni. Autor Fl. Aron. Ed. școalelor. Ist. pentru încep. Românilor, de P. Maior, ed. II. tip. 1834. Cuvânt la sfințirea steagurilor române, de Radu Tempea. Creștinarea unui preot al Iudeei de Eliade Rădulescu (mai multe ediții). O probă de aplicarea literilor latine de I. Negulici (1845). Toate din tipografia lui Eliade.

— **Sămănătorul.** Revistă literară săptămânală. Anul V. nr. 49. are un cuprins ales, ca totdeauna, din care amintim: Giosuè Carducci — poetul premiat cu premiul Nobel. Cătră copaci, poezie de Carducci, trad. de St. O. Iosif. G. Vilson: Un ales al neamului: Grigorescu. Sadoveanu: Vremuri de bejenie (VI. VII.). Cronică bogată de I. Scurtu, despre teatru, cărți, reviste și ziare. Frumoase ilustrațiuni, vederi de pe valea Bistriței, din Moldova, împodobesc nrul. Abon. la Sămănătorul e 12 lei pe an. Adresa București, Bulevardul Academiei nr. 3.

A folosi un mijloc

care are un efect trecător e tot așa fără de scop, ca și când ne-am pune să batem cu biciu caii osteniți. Alt-cum va fi însă lucrul, dacă folosim un mijloc, ca și cum e *Emulsiunea lui Scott*, care se prepară din cel mai bun oleu din ficat de știucă cu adaugere de var phosphoric și natriu și care întărește tot organismul în timpul cel mai scurt astfel, că dispar toate simptomele de slăbiciune și în schimb respectivul va fi pe deplin sănătos. Ca mijloc de intrămare pentru copii slabi și pentru reconvalescenți e neîntrecută »Emulsiunea lui Scott«.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott garantează semnul adaus aici, un pescar care duce pe spate o știucă mare.

— **Se capătă în toate farmaciile.** —
Cu provocare la aceasta foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale, servește cu sticlă de model

Dr. Budai Emil
»Városi gyógyszerész«
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Prețul sticlei originale Cor. 2:50

— **Cu plăcere cetim pagini creștinești, ca acelea din ur. 17 al »Românului literar«** (210—

214) în cari principiile creștinismului pozitiv sânt măturisite și susținute ca adevărate călăuze a vieții și a artei. Dar... — în totdeauna se repeteste acest dar, când e vorba de »Rom. literar« — dar cu atât mai mare ne este disgustul la paginile următoare în care francomania serbează orgii, ca și cele ale lui Mircea Demetriad (pag. 215) și ura față cu noi ardelenii, și față cu toți cei mari cari ne cunosc și știu ce e bun și ce e rău la noi, se revarsă ca un puhoiu urât. Nimic mai respingător de cât o foaie fără caracter armonic, deplinit. Să propagi idei creștinești, și să urești în acelaș timp pe frații tei, talpa țerii și a neamului teu, pe țeranii români, asta arată o disharmonie jignitoare. Oare să fie aceasta greșală din născare, ori se va putea vr'o dată lecui, îndrepta?

Nu știm; nu cunoaștem destul de bine oamenii, cari trăesc într'o concepțiune de lume așa de plină de contraziceri.

— **Șezătoarea Săteanului**, revistă poporanistă a mișcării culturale și economice. Sub direcția d-lui G. Dumitrescu-Bumbești. Red. și adm. București, str. Antim 27. Abon. 6 lei. Are un comitet onorific în frunte cu Coșbuc, Dr. Istrati, I. G. Duca, Episcop Athanasie al Râmnicului și alții, iar colaboratori preoți și învățători. Nr. 2 din Noemvrie are articole despre creditul popular, ca mijloc de rezolvire al chestiei țărănești; băncile și cooperativele sătești. Cum era înainte de Cuza-Vodă? Societ. țărănești pentru asigurarea vitelor, Ovrei, glasul obidiților; tot lucruri, cari ar trebui să le cunoască și ai noștri.

MAI NOU

Din Franca.

Ceea ce se petrece în Franca e istorie universală și poate să-și arunce valurile și la noi. Când osemintele blasfemului Zola se introduc în Pantheon, clerul este scos din biserică și casele ei. Când jidanul Dreyfuss este reabilitat, introdus în armată, decorat cu crucea »legiunii de onoare«, arhiepiscopul de Paris și atâția episcopi ai Franciei sunt alungați din scaunele lor arhieriești. Și ministri socialiști se laudă, că »au stins multe lumini cerești ce nu se vor mai aprinde«.

Noi nu știm ce se petrece în Franca. Ziarele noastre au știri mai din cele jidovești-ungurești, iar acestea publică numai ce capătă din birourile guvernului păgân dela Paris.

Ne-am procurat cel mai competent jurnal »La Croix« din Paris și pe viitor vom informa de tot ce e mai de seamă.

Deocamdată e liniște. Biserica rezistă cu demnitate și pacinică. Guvernul merge cu atacul înainte. Eată informațiile ce putem da:

»La Croix« din 19 Dec. caracterizează astfel situația: »Ori ce s'ar întâmpla, fie că legea (cea nouă) se va vota curând, sau se va amâna, fie că guvernul se va resturna, catolicii vor continua a-și deprinde religionea, printre greutate și ruine, până în ziua când în Franca va veni omul de stat destul de loial spre a declara că aci nu este alt mijloc, de a rezolva chestiunea, decât a lua biserica așa cum este ea, adecă a se pune în pertractări oficiale cu Papa«.

»Echo de Paris« primește din Roma știrea că Vineri se va preda diplomaților o notă prin care se protestează contra guvernului francez, arătând că este în contra obicinuințelor dreptului internațional de a confisca archiva unei legațiuni chiar după ruperea relațiilor diplomatice.

Monsignorul Lacroix, despre care s'au lătit vești false, că s'ar fi supus legii, a predicat Dumineca trecută în catedrală și a asistat la liturgie. Comisarul poliției i-a luat proces verbal, cu care ocazie a declarat, că ia asupra sa răspunderea pentru contravențiunile tuturor preoților sei. Cât pentru delictul comis cu predica, să știe că Dumineca viitoare va recidivist.

— Cât de formalist și așa zicând comedios este rolul poliției în afacerile acestea se vede de acolo că unii polițiști slugesc ca cantori (în Montmalin-Jura) sau crasnici (d. e. Jean Gauvin din Oissily-sur-Vingeanne) apoi după slujba la care au colaborat înșiși fac preotului »proces verbal«.

— A. de Solliers, judele instructor dela tribunalul de Tarascon, decanul juzilor instructori din Franța, și-a dat demisia, sub cuvânt, că el »care 36 ani a urmărit pe făcătorii de rele nu poate inconștientă persecuta pe cei mai cinstiți oameni ai țerii«, acum când »în fiecare zi văd călcându-se în picioare principiile religiei, dreptății, libertății în care am crescut«.

S'a deschis
în piața Mátyás király Nr. 11 în palatul Reil
Prăvălia de haine pentru Domni, dame și copii

Réti B. és Társsa.

Cel mai bun și cel mai frumos!
Pe lângă prețuri solide și moderate

Postav de Zsolna, Gács și Rozsahegy.

9-10

Mátyás király-tér 11.

Institutul indigen de asigurare

Fondat la 1868 „Transsylvania” Fondat la 1868
se recomandă pentru încheierea de

Asigurări de foc și asupra vieții, de rente, zestre, pe cheltuelile înmormântării etc. în toate combinațiile și cu tarifele cele mai ieftine.

Valori asigurate: 105 milioane cor. Despăgubiri prestate: 7 milioane coroane.

Sfaturi în toate afacerile de asigurare se dau fără nici o cheltuială.

Acuisitori buni se caută în condițiuni favorabile.

Agentura generală în Cluj, Emketér 16.

Asigurări se pot face la »Economul« și la Agentura »Transilvaniei« în Cluj.

La tipografia »Carmen« în Cluj se află: Extras din Matricula botezaților, cununaților și morților, cu prețuri moderate.

Rețerînța de căpetenie a frumseții e o piele fină și frumoasă a feții.

Aceasta o poate dobândi fiecare damă prin întrebuițarea alifiei de față

Margit-Crème

a lui FÖLDES

care e de un efect miraculos în privința aceasta.

Margit-Crème e un mijloc chemic de o compoziție foarte fină, are un miros de tot plăcut și se resorbează repede deja îndată după prima încercare i-se adevăresc calitățile sale aceste eminente. Face pielea feții fină, la pipăit, ca și catifeaua; în 10-12 zile schimbă cu totul aspectul feții, face să dispară pentru tot deuna alunițele, peștrulele de ficat și ori ce fel de necurățiri ale feții.

Calitatea sa cea mai esențială e, încă urma folosinței nu devine pielea feții unsuroasă și lucie, cum se întâmplă aceasta la alte alifii cosmetice, ci din contră, face să dispară luciul pielei, ca și pudrul, din ce motiv se poate chiar și ziua întrebuița. Mai nutrește apoi chiar și pielea feții, prin ce o întenește, o înviează și îi dă o molicieune și rotunzime de tot atrăgătoare și plăcută.

Favorul ei cel mai de căpetenie e, că nu conține nici argint viu, nici plumb și astfel e cu totulul nesticăcioasă.

Prețul unei tighii mici 1 cor.; unei tighii mari 2 cor. Săpunul-Margit costă 70 fil. Pudrul-Margit 1 cor. 20 fil. Apa de față Margit 1 cor. Pasta de dinți Margit 1 cor.

Se prepară: la FÖLDES KELEMEN, apotecar în ARAD.

Comande de 6 cor. se trimit franco

Se poate căpăta:

la Burger Frigyes, Dr. Czetz Dénes, Gergely Fer utóda, Halász Jenő, Dr. Hintz György, Székly Miklós și Tanács József, apotecari în Cluj.

SOLE SIMON

Prima fabrică ardeleană de sigile

lucrate în gumă, de materie pentru hectograf, atelier pentru pregătirea materiei de hectograf precum și a diferitelor colori pentru sigilare. Gravează: în aur, argint, aramă, oțel; pregătește mai departe tot felul de marce familiare, sigile tăiate în aramă, perinute

rotunde pentru ținutul materiei de sigilare, subscrieri, monograme pentru brodare și tot felul de lucruri apărținătoare acestor branșe.

Se capătă: Cluj, Jókai u. 2. (gr. Rhédei ház)

Correspondent abil

care posedă limba germană și română în scris și vorbire află imediat aplicare la o fabrică mare de mașini în România.

Reflectanții, cari au fost aplicați ca corespondenți să trimită oferte detaliate cu copii de atestate și indicarea de referențe împreună cu fotografie sub »Lebensstellung« la administrația ziarului. 3-3

TEODOR V. PĂCĂȚIAN

Cartea de Aur

sau

Luptele politice naționale ale Românilor de sub coroana ungară.

Vol. IV.

Dieta din 1865-1868. — Legea de naționalități.

— Discuția asupra proiectelor de lege.

8º mare 864 pag.

Prețul: 10 cor.

Fiecare imitație și retipărire va fi pedepsită. Veritabil e numai Balsamul lui Thierry

provăzut cu semnul »călugărițelor« Scutit prin lege.

E un mijloc peste tot cunoscut și neîntrecut în cazuri de perturbații de sgarciuri de stomac, de colică, de catarrhuri dureri de piept, la influența etc. Prețul: 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă mare specială cu astupus patent — 5 cor. franco. ALIFIA CENTIFOLIA E UN NON PLUS ULTRA la toate ranele, la inflamații, lovituri, abscesse, buboae de ori ce fel. Prețul: 2 tighii coroane 3'60 sau pe lângă trimiterea banilor înainte, sau cu rambursă.

Apoteca lui A. Thierry la Rohits-Sauerbrunn. Broșuri, se trimit fiecăruia gratuit. Depot în Budapesta la apot. A. Török; la Leo I., Egger; la L. Vértes, Lugos.

(18-25)